

som förhoppningsvis leder till att en gemensam praxis etableras.

Att kvaliteten på sammanläggningsavhandlingar diskuteras innebär givetvis inte att kvaliteten på monografier är oviktig. Diskussionen i detta nummer kan istället tas till intäkt för att diskutera kvalitetskrav även för monografier och vilka procedurer som är lämpliga för att säkra dessa krav.

HELENA OLOFSDOTTER STENSÖTA
FÖRBUNDSREDAKTÖR

Jämställdheten inom svensk statsvetenskap II – forskningsfinansierare

Statsvetenskapliga förbundet har genomfört två undersökningar för att kartlägga jämställdheten på institutioner inom ämnet statsvetenskap på svenska universitet och högskolor. Den första publicerades i Statsvetenskaplig tidskrift (2007/4) och undersökte könsfördelningen bland professorer, lektorer, post-docs och doktorander på statsvetenskapliga institutioner i Sverige.

Den andra rapporten publiceras här. Den presenterar könsfördelningen för beviljade forskningsmedel i förhållande till könsfördelningen för inlämnade ansökningar.

Vi har samlat in data från tre forskningsfinansierare: FAS, VR samt RJ. Vi har bett dem att sortera ut anslag till personer som är knutna till institutioner som bedriver undervisning och forskning i ämnet statsvetenskap och preciserat urvalet till institutionerna på de följande lärosätena;

Göteborg, Halmstad, Karlstad, Linköping, Luleå, Lund, Mittuniversitetet, Stockholm, Södertörn, Umeå, Uppsala, Växjö och Örebro.

I Göteborg, Lund, Stockholm, Umeå och Uppsala är de statsvetenskapliga institutionerna renodlat statsvetenskapliga. Vid övriga universitet och högskolor finns statsvetenskap integrerat med två eller fler andra ämnesområden i en institution. I de fallen har samtliga ansökningar som utgått från denna institution inkluderats i undersökningen. Det hade givetvis varit önskvärt att kunna särskilja statsvetare från övriga forskare i dessa institutioner men det är inte möjligt att få ut så preciserad information av forskningsfinansierarna. Det bör sägas att det även finns forskare som bedriver statsvetenskaplig forskning vid andra institutioner än statsvetenskapliga, exempelvis CEFOS i Göteborg. Dessa har inte inkluderats i den följande analysen.

Analysen baserar sig på huvudsökande för forskningsprojekt. När ett projekt löper över flera år har projektet räknats för det år då projektet beviljats. Balansmåttan i de redovisade tabellerna är vända så att minus indikerar att kvinnoandelen bland de som beviljats medel är lägre än kvinnoandelen bland de som lämnat in ansökningar. Dessa tal är markerade med fetstil för tydlighetens skull. Tabellen visar att situationen skiljer sig åt betydligt mellan olika anslagsgivare.

Av tabellen framgår att det är stor skillnad mellan olika anslagsgivare:

- Vetenskapsrådet beviljar i genomsnitt ansökningar från kvinnor i högre grad än ansökningar från män (57 – 20 = +37).
- Riksbankens jubileumsfond beviljar i genomsnitt ansökningar från män i högre grad än ansökningar från kvinnor (46-115= -69).

Tabell 1: Könsfördelningen bland dem som beviljats forskningsmedel (procent).

	Andel sökande kvinnor	Andel beviljade anslag bland kvinnor (procent) ¹	Andel beviljade anslag bland män (procent) ²	Totala antalet ansökningar	Skillnad kvinnor minus män ³
FAS					
2001	25	67	89	12	-22
2002	44	0	20	9	-20
2003	20	0	12	10	-12
2004	33	0	50	3	-50
2005	10	0	22	10	-22
2006	50	25	0	16	25
2007	29	0	20	7	-20
RJ					
2001	19	0	54	16	-54
2002	41	56	46	22	10
2003	10	0	53	19	-53
2004	21	33	9	14	24
2005	21	25	13	19	12
2006	19	0	8	16	-8
2007	-	-	-	-	-
VR					
2001	34	75	39	35	36
2002	37	45	42	84	3
2003	29	40	26	86	14
2004	38	29	26	55	3
2005	42	13	21	130	-8
2006	31	10	22	97	-12
2007	43	17	16	121	1

¹ Andel kvinnor som beviljats anslag av totalt antal kvinnliga sökande.

² Andel män som beviljats anslag av totalt antal manliga sökande.

³ Andel beviljade anslag bland kvinnor minus andel beviljade anslag bland män.

■ FAS visar stor övervikt för att bevilja ansökningar från män (25 – 106 = -81). Upplägget på undersökningen förutsätter att kvinnor och män är ungefär lika meriterade. Enligt den tidigare undersökningen som visade hur många fler manliga professorer det fortfarande finns, är män inom statsvetenskapen i realiteten mer meriterade. Om detta utgör en saklig

grund för att ansökningar från män beviljas i högre grad än ansökningar från kvinnor av två av forskningsinstituten kan vi inte uttala oss om på basis av analysen.

FAS ämnesområde är i hög grad ett område som traditionellt betraktas som ett ”kvinnligt” område – det handlar om sociala frågor. Att mäns ansökningar beviljas i så mycket högre utsträckning än kvin-

nors inom detta område reser flera frågor. Är det så att man prioriterar underrepresenterat kön och att det drabbar kvinnor inom detta område? Eller är det inte sant att det i högre grad är kvinnor som ägnar sig åt denna typ av forskning?

Undersökningen ger ingen information om könsfördelningen bland dem som totalt sett får sin finansiering från de beviljade projekten. Många, för att inte säga de flesta projekt innefattar fler forskare än huvudsökande och dessa ytterligare forskare inkluderas inte i analysen.

En av frågorna som restes i diskussionen vid årsmötet var om kvinnor i allmänhet får finansiering för kortare perioder än män, besvaras inte av den föreliggande undersökningen.

HELENA OLOFSDOTTER STENSÖTA,
STATSVETENSKAPLIGA INSTITUTIONEN I
GÖTEBORG
MALIN FORSBERG

Kvaliteten på sammanläggningsavhandlingar I

Som en följd av internationaliseringen och nya publiceringsmönster kommer sannolikt sammanläggningsavhandlingar att bli en vanligare form för doktorsavhandlingar i framtiden. Framväxten av en för vårt ämne ny form för doktorsavhandlingar aktualiserar frågor om kvalitetskrav. Det gäller att se till att kvalitetskraven blir neutrala för publiceringsform. När handledarkollegiet vid göteborgsinstitutionen diskuterade kvalitetskriterier för några år sedan samlade vi in erfarenheter från andra statsvetarinstitutioner liksom från två samhällsvetenskapliga ämnesdiscipliner med längre erfarenhet av

sammanläggningsavhandlingar, psykologi och nationalekonomi. På basis av dessa erfarenheter kunde vi enas om följande riktlinjer:

En sammanläggningsavhandling skall innehålla ett antal vetenskapliga uppsatser samt en sammanbindande kappa som klargör det samlade vetenskapliga bidraget som lämnas av uppsatserna. Precis som vid monografiavhandlingar görs en sammanvägd bedömning av sammanläggningsavhandlingens vetenskapliga kvalitet. Om avhandlingens författare har gjort en vetenskaplig prestation motsvarande en monografiavhandling kan avhandlingen läggas fram för disputation, om inte behöver manuskriptet bearbetas ytterligare.

Praxis får avgöra hur dessa riktlinjer skall tillämpas närmare men några hållpunkter är som följer:

- I normalfallet ingår tre till fem vetenskapliga uppsatser i avhandlingen.
- Kappan bör ha karaktären av en översiktsartikel där de enskilda uppsatserna placeras in i ett sammanhang.
- I normalfallet skall någon eller några av uppsatserna vara ensamförfattade. Vid samförfattade uppsatser skall det framgå vad som är doktorandens självständiga bidrag.
- Det är önskvärt att någon av de ingående uppsatserna är publicerade eller antagna för publicering.
- Det är önskvärt att kappan och uppsatserna är författade på ett och samma språk.
- I normalfallet skall uppsatserna behandla en och samma övergripande tematik.

En diskussionspunkt var kravnivåer i fråga om internationell publicering. Eftersom vi som institution skall göra en egen värdering av huruvida det samlade avhandlingsmanuskriptet håller erforderlig